

Andrej Babiš
předseda vlády České republiky

Praha . února 2021
Čj. 1706/2021-UVCR-2
Interpelace č. 1585
PS2021/000274

Vážený pane poslanče,

oceňuji zájem, který věnujete dokončení Komplexní investiční dohody (dále jen „CAI“ nebo „Dohoda“) mezi EU a Čínou, neboť jde o důležitý mezník nejen pro vztahy s EU, ale věřím i globálně. Již úvodem bych rád předeslal, že rozumím obavám, které oznámení politické shody na textu Dohody vzbuzuje a jimž je bezpochyby třeba se důkladně věnovat (vizte také dále odpovědi na Vaše konkrétní otázky). Vláda ČR vnímá Čínu jako významného, byť komplikovaného aktéra, ke kterému přistupujeme realisticky a s důrazem na prosazování českých národních zájmů. Stejným prizmatem posuzujeme i dohodu CAI. Domnívám se proto, že dohoda přináší řadu příležitostí, které mohou mít pozitivní dopad přesahující pouhou facilitaci investic.

Vztahy EU a Číny jsou v posledních letech mimořádně komplexní, přičemž v některých oblastech jsou charakterizované spíše soupeřením, než vzájemně vyváženou spoluprací. Hospodářská agenda je přitom oblastí, kde Čína usiluje o zavádění alternativních, resp. netržních modelů, které pokrývají podmínky, za nichž působí nejen aktéři EU, ale také ostatní členové WTO. Je tedy v zájmu globálního společenství pokusit se těmto praktikám čelit, o což se právě zmiňovaná dohoda snaží zahrnutím pravidel pro rovné soutěžní podmínky (tzv. *level-playing field*, dále jen „LPF“) či udržitelnost investic, což jsou oblasti, které buď v dohodách s Čínou dosud zahrnuty vůbec nebyly, nebo jsou formulovány spíše v symbolické rovině. Dovoluji si tedy doplnit Vaše tvrzení, že CAI nepřináší nic nového – kromě otevření čínského trhu v některých dosud zcela či částečně uzavřených odvětvích (a tedy narovnání jisté asymetrie

bilaterálních investičních vztahů mezi EU a Čínou), může v oblasti udržitelnosti či LPF sloužit jako model i základ budoucí spolupráce na větší integraci Číny v rámci světových obchodních pravidel. Spolupráce Číny má totiž větší význam, než její izolace, jinak řečeno - pokud můžeme nějakým způsobem přimět Čínu dodržovat mezinárodní pravidla, jistě toho docílíme spíše jejím zapojením, než odmítáním jakékoliv obchodní spolupráce s Čínou jako takové.

Dohoda pochopitelně nemůže vyřešit všechny strukturální problémy čínského státu, to ani není jejím cílem. CAI je nutné vnímat pouze jako jeden z elementů komplexní strategie EU vůči Číně, která mj. reflektuje i vývoj na poli dodržování lidských práv a aktuální situace v Hongkongu. V žádném případě touto Dohodou nejsou oslabeny či zpochybněny autonomní nástroje EU, ať už jde o hledisko bezpečností (např. v oblasti screeningů investic), lidskoprávní (sankční) či v oblasti vnitřního trhu, kdy posledně zmiňovaná oblast bude v následujících měsících dále rozpracována v podobě několika iniciativ, které posílí schopnost reakce EU na netržní praktiky třetích zemí obecně.

Pokud jde o Vaše konkrétní otázky, věřím, že uvedené shrnutí Vám je pomůže zasadit do širších souvislostí:

1. Česká republika (dále jen „ČR“) od počátku vyjednávání v roce 2014 CAI podporovala. Rámcová pozice schválená v roce 2017 shrnuje dosavadní stav jednání a zároveň vymezuje klíčové podmínky či priority, které jsou nezbytné pro vyslovení souhlasu ČR s jejím uzavřením. Koncem prosince 2020 bylo na uvážení všech členských států EU, zda dojednanou politickou dohodu podpořit. ČR v daném kontextu usoudila, že benefity předložené Dohody natolik reflektují její hlavní priority - zlepšení přístupu na trh pro nové sektory odstraněním tržních bariér a diskriminačních opatření vůči zahraničním investorům (např. kompletní odstranění podmínky nuceného transferu technologií, částečné odstranění stropu zahraničního kapitálu, tzv. *foreign equity cap*), posílení transparentnosti a předvídatelnosti regulatorního a administrativního prostředí, zejména pokud jde o licenční procedury povolení investic a opatření pro jejich včasné vyřízení, posílení LPF nastavením podmínek pro subvencování a státem vlastněné podniky a v neposlední řadě z pohledu Číny průlomová pravidla pro oblast udržitelného rozvoje – a jsou natolik významné, aby v danou chvíli vyvážily absenci celé kapitoly věnované ochraně investic. Jednou z podmínek vyslovení politického souhlasu členských států byla nicméně záruka, že na oblast investiční ochrany a řešení investičních sporů investor-stát, které byly

z Dohody vyčleněny, nebude v žádném případě rezignováno. Součástí CAI je proto závazek obou stran dokončit tato jednání do dvou let od podpisu Dohody. Druhou oblastí, kterou ČR podmínila svůj souhlas, byl důsledný monitoring naplňování ustanovení Dohody, jehož dojednanou architekturu lze považovat za nadstandardní v kontextu investičních dohod a o němž se zmiňuji níže. ČR tudíž politickou dohodu podpořila, byť absence ustanovení k investiční ochraně není ideální. Domnívám se však, že politické momentum po 7 letech vyjednávání bylo třeba využít. Ke stejnému závěru došly všechny členské státy EU a záruky poskytované Dohodou vyhodnotila Rada jako celek za dostatečné.

2. Vyjednávání CAI nebylo na jednání Evropské rady zatím nikdy zařazeno jakožto specifický bod. Ta se nicméně během mého působení na pozici premiéra ČR věnovala Číně ze strategického pohledu několikrát. Dlouhodobý záměr dosáhnout substantivního pokroku směrem k dokončení CAI jsem podpořil a tento cíl byl opakovaně potvrzován v závěrech Evropské rady.
3. Úřad vlády (dále jen „ÚV“) disponuje všemi aktuálně přístupnými informacemi týkajícími se CAI, což plyne již z koordinační úlohy ÚV v oblasti evropských záležitostí. Předně je ÚV zahrnut v rámci resortní koordinační skupiny Ministerstva průmyslu a obchodu, již se účastní zástupci všech zainteresovaných resortů a která projednává a schvaluje příslušné instrukce pro jednání pracovních orgánů Rady, případně Komise, v agendě společné obchodní politiky. Skrze tyto mechanismy pak má ÚV k dispozici všechny náležité materiály – aktuální znění právního textu Dohody, vysvětlující materiály Komise či vnitrostátní poziční dokumenty.
4. Dohoda poskytuje svého druhu nadstandardní kontrolní mechanismy, které lze nalézt na několika úrovních. Je zde obsažen mechanismus pro řešení sporů mezi státy (SSDS), který předpokládá mezivládní konzultace (případně mediace) a v okamžiku jejich selhání ustavení panelu pro řešení sporů. V krajním případě je pak skutečně možné uvalení sankcí, resp. pozastavení obsažených koncesí. Aby se předešlo těmto situacím, CAI předpokládá pravidelné svolávání Investičního výboru na nejvyšší politické úrovni (místopředseda Komise a vicepremiér Číny), jehož může být využito také v urgentních případech. Vzniká tak poměrně specifický politický kontrolní mechanismus s potenciálem řešení problémů, které by na technické úrovni vyžadovaly zdlouhavé jednání s nejistým výsledkem. CAI obsahuje taktéž

kontrolní prvky odbornější povahy - ustavení pracovní skupiny pro investice, pracovní skupiny pro udržitelný rozvoj a posílenou výměnu informací týkající se všech oblastí souvisejících s implementací dohody. Uvedené elementy jistě nejsou dokonalé a budou do určité míry vždy závislé na ochotě stran spolupracovat v dobré víře, na druhé straně jsou však maximem aktuálně možného a přesahují vymáhací mechanismy obdobných dohod Číny s jinými partnery, včetně dohody RCEP či první fáze obchodní dohody s USA. Důkazem toho je také souhlas s Čínou se zahrnutím ustanovení ke konání pravidelného dialogu s nestátními aktéry, což je z hlediska čínské strany bezprecedentní. Je proto třeba vidět vynucování Dohody nejen z perspektivy sankcí, ale také v možnosti posilování komunikačních kanálů a transparentnosti. Jak jsem zmínil výše, CAI nijak nezmenšuje manévrovací prostor EU, pokud jde o aplikaci autonomních sankcí v lidskoprávní či bezpečnostní oblasti.

5. Odpověď na Vaše otázky 5. a 6. si dovoluji spojit, protože jsou vzájemně propojené: Závazek dokončení dohody o ochraně investic je obsažen přímo v textu Dohody, což z něj nejen činí vymahatelné ustanovení, ale navíc zavazuje obě strany usilovat o moderní systém ochrany investic a řešení investičních sporů investor-stát. EU dlouhodobě v dohodách tohoto typu prosazuje tzv. *systém investičního soudu (investment court system*, dále jen „ICS“), který na rozdíl od *ad hoc* arbitrážních řízení poskytuje větší míru transparentnosti, konzistentnosti a předvídatelnosti rozhodování, což se prakticky projevuje např. možností přezkumu rozhodnutí v druhé instanci. Systém tohoto typu je tedy jedním z cílů ČR pro budoucí dohodu o ochraně investic s Čínou, stejně jako další klíčové prvky - zmínit lze např. požadavek precizní definice standardů ochrany, jako je *standard spravedlivého a rovného zacházení (fair and equitable treatment, FET)*, právo na regulaci ve veřejném zájmu či moderní procesní pravidla pro řešení sporů. Pro upřesnění dodávám, že ČR má s Čínou nadále platnou bilaterální Dohodu o ochraně investic z roku 2005, přičemž tato dohoda zůstane v platnosti až do uzavření dohody o ochraně investic mezi EU a Čínou. Nevzniká tedy mezera v ochraně již realizovaných českých investic (jak některé veřejné zdroje naznačují), neboť CAI se primárně týká, jak správně uvádíte, liberalizace investic a bilaterální dohody jednotlivých členských států EU o ochraně investic nenahrazuje. Podmínkou pro podporu jakékoli budoucí dohody o ochraně investic ze strany ČR je proto to, aby

poskytovala minimálně stejnou úroveň ochrany jako aktuálně platná bilaterální dohoda.

6. Vaše otázky 7. a 8. si opět dovolím spojit: Posílení vymahatelnosti standardů udržitelnosti je oblastí, která je aktuálně velmi diskutována a do budoucna bude nepochybně materializována (zmínit lze například připravovanou legislativu v oblasti *due diligence* dodavatelských řetězců). Závazek Číny k „pokračujícímu a trvalému úsilí“ o ratifikaci klíčových úmluv Mezinárodní organizace práce (International Labour Organisation, dále jen „ILO“) v oblasti nucené práce je třeba vnímat v celkovém kontextu toho, že Čína na počátku vyjednávání jakékoli závazky související s ILO či standardy společenské odpovědnosti podniků striktně odmítala, stejně jako výše zmíněný dialog s nestátními aktéry (ten se dle CAI může týkat hospodářských, pracovněprávních či environmentálních aspektů dohody). Rada výtek rovněž směřuje k absenci harmonogramu, který by vázal Čínu k ratifikaci s konkrétním časovým horizontem. To však nebylo možné s ohledem na dobrovolnost a suverenitu, se kterými jednotlivé státy ke konvencím ILO přistupují. I na kapitulu „investice a udržitelný rozvoj“ jako celek je nicméně aplikován speciální mechanismus pro řešení sporů mezi stranami a pracovněprávní problematika tak může být nejen účinněji vymáhána, ale bude možné i mobilizovat pozornost širší veřejnosti na základě široce horizontálně pojatých ustanovení k transparentnosti. Rada EU vyslovila již v prosinci 2020 zájem na pečlivém a pravidelném monitoringu Dohody, a to ještě před jejím samotným podpisem, který je očekáván na počátku roku 2022. Situace ujgurské menšiny a stav lidských práv v Číně obecně nepochybně zůstanou pod drobnohledem evropské veřejnosti a je dobře, že se s tímto hlediskem bude přistupovat i k implementaci CAI. Jsem přesvědčen, že postupná integrace Číny v rámci mezinárodního dialogu může představovat reálnou šanci na zlepšení. Tvzení, že EU může v oblasti udržitelnosti dosáhnout více s pomocí obchodních a investičních dohod, než jejich odmítáním, je dlouhodobou pozicí ČR.

Ve světle výše uvedeného bych Vás chtěl ubezpečit, že CAI není proti zájmům ČR v obchodní ani zahraničněpolitické oblasti. V tomto kontextu jsem také rád, že Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR v minulém týdnu schválila návrh zákona o prověřování zahraničních investic v původním vládním návrhu, který jak doufám, umožní ČR využití plného potenciálu dvoustranných investičních vztahů. Mohu Vás také ubezpečit, že ČR bude implementaci CAI nadále pečlivě sledovat a vyhodnocovat její dopady jak na investiční, tak lidskoprávní oblast.

S pozdravem

Vážený pan
Jan Lipavský
poslanec
Poslanecké sněmovny
Parlamentu ČR
PRAHA

Doložka konverze do dokumentu obsaženého v datové zprávě

Tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické pod pořadovým číslem **135551421-223140-210202111507**, skládající se z **6** listů, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Vstup bez viditelného prvku.

Jméno a příjmení osoby, která konverzi provedla: **JANA STRUNECKÁ**

Vystavil: **Úřad vlády České republiky**
Pracoviště: **Úřad vlády České republiky**
V Praze dne 02.02.2021

135551421-223140-210202111507